

ביאור בדרך אפשר

1 בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, בַּיּוֹם הַזֶּה
2 בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי¹, וְאֵיתָא בְּגִמְרָא² עַל פְּסוּק זֶה כְּתִיב הֶכָּא
3 כְּתוּב כֹּאן בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי, וּכְתִיב הַתָּם³ וְכְתוּב שֵׁם
4 (בַּפְּרָשָׁת בּא, לַגְּבִי רֹאשׁ חוֹדֵשׁ נִסָּן) הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם רֹאשׁ חֲדָשִׁים,

5 מַה לְהֵלֵךְ שֵׁם שְׁנֵאמֵר "הַחֲדָשׁ הַזֶּה"
6 הַכוּוּנָה רֹאשׁ חֲדָשׁ אֶף כָּאן
7 שְׁנֵאמֵר "בַּיּוֹם הַזֶּה" הַכוּוּנָה רֹאשׁ
8 חֲדָשׁ הַיּוֹם שְׁבַנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאוּ לַמְדַבֵּר
9 סִינַי בְּרֹאשׁ חוֹדֵשׁ סִיווּן.

בס"ד. יום ה' פרשת יתרו, חמשה-עשר בשבט ה'תשל"ד*

34 וְרוּשִׁים⁷ מֵאֲמָרֵי חֲסִידוֹת), אֵיךְ אֶפְשָׁר יִתְכַּן שְׁיִהְיֶה דְבָרֵי תוֹרָה
35 בְּעֵינֵי הָאָדָם בְּכָל יוֹם כְּחֲדָשִׁים, כְּמוֹ חֲרָשִׁים וְעַל-אַחַת-כַּמְּהָרָה
36 וְכַמְּהָרָה חֲדָשִׁים, חֲרָשִׁים מִמֶּנּוּ אַחַר שֶׁכָּבַר נִתְּנָה הַתּוֹרָה לִפְנֵי
37 יוֹתֵר מִגַּ' אֲלָפִים שָׁנָה וְלִמְעַשֶׂה לֹא מְדוּבָר בְּדַבַּר חֲדָשׁ אֲלֵא בְּדַבַּר
38 עֲתִיק מֵאֲדָ. ?
39 וְלִכְאוּרָה אֶפְשָׁר לְבָאֵר זֶה
40 וְלַעֲנוּת עַל הַשְּׂאֵלָה אֵיךְ בְּכָל זֹאת יִתְכַּן
41 שְׂאֵדָם יִתְיַחֵס לְדַבְּרֵי הַתּוֹרָה כְּדַבַּר
42 חֲדָשׁ עַל-פִּי הַמְּבַאֵר בְּדְרוּשִׁים
43 'דְּבֹר הַמִּתְחִיל' זֶה⁸ מֵאֲמָרֵי
44 חֲסִידוֹת הַפּוֹתְחִים בְּפִסּוּק זֶה, "הַחֲרוּשׁ
45 הַשְּׁלִישִׁי" וְגו', כְּפִירוּשׁ הַכְּתוּב⁹
46 וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים
47 הָאֵלֶּה לְאֹמֵר, דְּתַבַּת לְאֹמֵר
48 בְּפִסּוּק זֶה בְּשׁוֹנָה בְּפִירוּשָׁה בְּדֶרֶךְ
49 כִּלְל לַמְּסוּר לְאַחֲרֵים (כִּי בִמְתָן תּוֹרָה
50 כֹּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִכְחוּ בְּעַצְמָם) פְּרוּשָׁה
51 הוּא שְׁלֵמוֹד הַתּוֹרָה (כָּל
52 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה) ?הִינֵה בְּאֶפֶן
53 דְּלֵאמֹר, לְחִזּוֹר הַדְּבָרִים
54 שֶׁהִקְבִּ"ה אֹמֵר עֲכָשׁוּ, וְכֹל
55 פַּעַם שִׁיהוּדֵי לּוֹמֵד תּוֹרָה הוּא חֲזוֹר עַל
56 דְּבָרֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּעַת מִתָּן
57 תּוֹרָה (וְלֹא זֹו בְּלִבְדֹּ אֲלֵא שֶׁהַלִּימוֹד
58 גּוֹרֵם שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּבִיכּוֹל,
59 יַחֲזוֹר וַיֹּאמֵר שׁוּב אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוּ
60 כַּעַת, כְּמַבּוּאֵר לְהֵלֵךְ בְּסַעֲפֵי ו) כְּמוֹ
61 שְׁפָתוֹב¹⁰ תַּעֲזֵן לְשׁוֹנֵי אֲמֵרְתֶּךָ,

1 בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
2 מִצְרַיִם, בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי,¹
3 וְאֵיתָא בְּגִמְרָא² כְּתִיב הֶכָּא בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר
4 סִינַי, וּכְתִיב הַתָּם³ הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם רֹאשׁ
5 חֲדָשִׁים, מַה לְהֵלֵךְ רֹאשׁ-חֲדָשׁ אֶף כָּאן רֹאשׁ-
6 חֲדָשׁ. וַיְדוּעַ הַדִּיּוּק⁴ מַה שְׁנֵאמֵר בַּיּוֹם הַזֶּה סֵתָם
7 (וְצִרִיף לְלַמֵּד מִגְּזֵרֶה-שְׁוֶה שֶׁהוּא רֹאשׁ-חֲדָשׁ)⁵
8 וְלֹא נֵאמֵר בְּאֶחָד לְחוֹדֵשׁ. וְהִנֵּה בְּרִשׁ"י מְפָרֵשׁ
9 דְּמָה שְׁפָתוֹב בַּיּוֹם הַזֶּה⁶ הוּא שְׁיִהְיֶה דְבָרֵי תוֹרָה
10 חֲדָשִׁים עֲלֵיךְ כְּאֵילוֹ הַיּוֹם נִתְּנָו. וְצִרִיף לְהִבִּינְו,
11 דְּפִירוּשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כְּפִשׁוּטוֹ הוּא שְׁבִיּוֹם הַזֶּה קֵאֵי
12 עַל רֹאשׁ-חֲדָשׁ סִיווּן, וְלְהַפִּירוּשׁ שְׁיִהְיֶה דְבָרֵי
13 תּוֹרָה חֲדָשִׁים עֲלֵיךְ כּו', בַּיּוֹם הַזֶּה קֵאֵי עַל כָּל
14 יוֹם דְּכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה. גַּם צִרִיף לְהִבִּינְו (כְּהַדִּיּוּק
15 בְּכַמְּהָ דְרוּשִׁים⁷), אֵיךְ אֶפְשָׁר שְׁיִהְיֶה דְבָרֵי תוֹרָה
16 בְּכָל יוֹם כְּחֲדָשִׁים, וְעַל-אַחַת-כַּמְּהָרָה וְכַמְּהָרָה
17 חֲדָשִׁים, אַחַר שֶׁכָּבַר נִתְּנָה הַתּוֹרָה יוֹתֵר מִגַּ'
18 אֲלָפִים שָׁנָה. וְלִכְאוּרָה אֶפְשָׁר לְבָאֵר זֶה עַל-פִּי
19 הַמִּתְחִיל' זֶה⁸ כְּפִירוּשׁ הַכְּתוּב⁹ וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל
20 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֵר בְּפִסּוּק זֶה פְּרוּשָׁה הוּא שְׁלֵמוֹד
21 הַתּוֹרָה (כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה) ?הִינֵה בְּאֶפֶן
22 דְּלֵאמֹר, לְחִזּוֹר הַדְּבָרִים שֶׁהִקְבִּ"ה אֹמֵר עֲכָשׁוּ, כְּמוֹ
23 שְׁפָתוֹב¹⁰ תַּעֲזֵן לְשׁוֹנֵי אֲמֵרְתֶּךָ,

(* יצא לאור בקונטרס כ"ב שבט - תשנ"ג, "לקראת ש"פ יתרו, כ"ב שבט - יאָרצייט-הילולא השני של הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע . . . ענש"פ 9 יתרו, כ"ב שבט, שנת ה'תשנ"ג).
1) פרשתנו (יתרו) יט, א. 2) שבת פו, ב. 3) בא יב, ב. 4) רד"ה זה בתו"א ריש פרשתנו. תקס"ז (סה"מ תקס"ז ע' קמו).
תו"ח פרשתנו שטו, ב (בהוצאה החדשה - ח"ב רנא, א). תרנ"ה (סה"מ תרנ"ה ע' פט). 5) בפרש"י כאן "ביום הזה - בר"ח". ומזה שאינו מביא הגו"ש שבמס' שבת שם, מוכח, שזה מובן מהכתוב עצמו. וכפירוש הספורנו "ביום הזה - ביום החודש" (וראה ראב"ע כאן). אבל גם לפי פירוש זה יש מקום להדיק דהול"ל באחד לחודש - ראה פקודי מ, ב. שם, יז. ועוד. 6) בפרש"י שם: "לא הי' צריך לכתוב אלא ביום ההוא, מהו ביום הזה". ובר"ה בחודש השלישי ה'תש"ב בתחלתו (סה"מ ה'תש"ב ע' 99) "טעם אומר ביום הזה סתם ולא נתפרש באיזה יום . . . כפירש"י כו". 7) סה"מ תרס"ה ס"ע רלה. עטר"ת ע' תלח. תרפ"ה ע' ריא. ה'ש"ת ע' 116. וראה לקו"ת שה"ש מב, א. 8) תו"א שם סז, א. סה"מ תקס"ז שם ע' קמט. תו"ח שם ש"ע, ב (בהוצאה החדשה - ח"ב רנג, ב). סה"מ תרנ"ה שם ע' צא-ב. 9) פרשתנו כ, א. 10) תהלים קיט, קעב.